

בבית הדין המשמעתי לערעורים

באוניברסיטת תל-אביב

המערערת: פלונית

באמצעות בא-כוחה: עו"ד יעקב בולוס

- נגד -

המשיבה: אוניברסיטת תל-אביב

באמצעות בא כוחה: עו"ד ירון זהבי

פסק דין

1. לפנינו ערעור על פסק דינה של הממונה על המשמעת שעסק בסטודנטית שהורשעה בזיוף תאריכי מסמכים כדי לקבל מועדי בחינה מיוחדים בטענה שקרית של מחלה, חתונה, ושהייה בחול. הסטודנטית הודתה בעבירות של התנהגות שאינה הולמת ומעשה תרמית (עבירות לפי סעיפים 29.2 ו-29.10 לתקנון המשמעת), והוטל עליה עונש של הרחקה בפועל מהאוניברסיטה לשני סמסטרים, עם אפשרות להמיר את ההרחקה בסמסטר השני בשלושים שעות של עבודות שירות לתועלת הציבור. בנוסף, הוטלה עליה הרחקה על תנאי של שני סמסטרים למשך שנתיים.

2. הערעור שלפנינו עוסקת בחומרת העונש. המערערת טוענת כי העונש שהוטל עליה אינו תואם את חומרת העבירה ואת הנסיבות האישיות שלה. העבירה בוצעה בשל הלחץ בו היא הייתה נתונה בשל החתונה שלה והמצב הביטחוני. בנוסף המערערת לומדת כיום לימודי תואר שני במכללת סכנין עם מלגה ובמידה והיא תורחק מן האוניברסיטה היא תאלץ להפסיק את לימודי התואר השני וגם תאבד את המלגה בה זכתה. משום כך היא ביקשה להמיר את עונש ההרחקה בפועל בעונש קל יותר של הרחקה לסמסטר אחד שאותו ניתן יהיה להמיר בעבודות שירות. לטענתה העונש שהוטל עליה נמצא ברף העליון של הענישה בעבירות מסוג זה.

3. את הטענה כי העונש חמור מדי מבסס בא כוחה של המערערת על שני פסקי דין שניתנו לאחרונה. בפסק הדין הראשון (ד-2023-14) היה מדובר בתלמידה שהגישה בקשה למועד מבחן מיוחד על בסיס שני אישורי מחלה

שהתאריך בהם זויף. הצדדים הגיעו להסדר טיעון במסגרתו הוטל על התלמידה עונש של נזיפה והרחקה על תנאי לשני סמסטרים לתקופה של שנתיים ללא הרחקה בפועל. ההסדר אושר על ידי סגנית הממונה על המשמעת אשר ציינה כי היא מקבלת את ההסדר, למרות שהוא "על הצד המקל ביחס לעבירה שבוצעה, וזאת בשים לב לנסיבות המיוחדות של הנקבלת, ובפרט לכך שבאמת הייתה חולה וקיבלה אישור רפואי עם התאריכים הרלוונטיים בדיעבד." בפסק הדין השני (ד-2024-15) היה מדובר בתלמידה שהגישה צו מילואים המעיד כי שירתה לכאורה במילואים במשך 45 ימים. צו זה היה מזויף. עוד בטרם ישיבת ההקראה הגיעו הצדדים באותו מקרה להסדר שבמסגרתו הודתה התלמידה בהתנהגות לא הולמת ואילו עבירת התרמית נמחקה מכתב הקובלנה. הצדדים הסכימו על עונש של הרחקה בפועל של סמסטר אחד. הממונה על המשמעת סבר כי עונש של הרחקה בפועל לסמסטר "נמצא ברף הנמוך" של סולם הענישה אולם בסופו של דבר הוא החליט לאשר את ההסדר וזאת בין השאר לאור העובדה כי התלמידה אכן התנדבה בתקופה הרלוונטית באחת מיחידות צה"ל אם כי לא דרך שירות מילואים פורמלי, יחד עם נסיבות אישיות שלא פורטו בפסק הדין, ולכן הוא גזר עליה הרחקה בפועל לסמסטר וכן הרחקה על תנאי לשני סמסטרים לתקופה של שלוש שנים.

4. בא כוחה של המשיבה הסתמך במסגרת טיעונו לעונש על שלושה פסקי דין: בעניין ד-2018-29 היה מדובר בזיוף של אישור מחלה והעונש שהוטל היה הרחקה בפועל לשני סמסטרים עם אפשרות להמיר הרחקה לסמסטר אחד בעבודות לטובת הציבור בהיקף של ארבעים שעות, פסילת הקורס והרחקה על תנאי לשנתיים. באותו עניין הסביר בית הדין כי מדובר בעונש "מופחת יחסית" שנגזר רק בשל הנסיבות האישיות של התלמידה. בעניין ד-2019-23 היה מדובר באישור מחלה מזויף בו עשתה התלמידה שימוש במספר קורסים. גם בעניין זה הוטל עונש דומה (הרחקה בפועל לשני סמסטרים תוך מתן אפשרות להמיר את ההרחקה באחד מהם בעבודת שירות בהיקף של שלושים שעות יחד עם הרחקה על תנאי לשני סמסטרים לשנתיים). שוב נקבע מדובר בעונש קל שמבטא התחשבות בבעיות בריאותיות ובצרות משפחתיות של התלמידה. לבסוף, בד-2020-89 היה מדובר בשימוש באישור רפואי מזויף לצורך קבלת מועד מיוחד כאשר העונש שהוטל היה של הרחקה בפועל מן האוניברסיטה לשני סמסטרים, כאשר ההרחקה בסמסטר השני ניתנת להמרה בחמישים שעות עבודה לטובת הציבור, וכן הרחקה על תנאי של ארבעה סמסטרים למשך שנתיים.

5. בא כוחה של המערערת טוען כי פסקי הדין עליהם הסתמך בא כוחה של המשיבה הם ישנים וכי יש להעדיף את שני פסקי הדין ד-14-2023 וד-2024-15, שניתנו בשנתיים האחרונות. אולם, אין בפסקי הדין הללו שום

התבטאות מפורשת המעידה כי הם מבטאים שינוי מודע ומפורש של מדיניות הענישה בעבירות לפי סעיף 29.2, מדיניות שלפיה העונש הרגיל בעבירות אלה צריך לכלול הרחקה בפועל, על מנת לשקף את חומרת העבירה. במקום זאת, אנו סבורים כי פסקי הדין הללו משקפים את הנסיבות הספציפיות של המקרים שנדונו בהם וכי יש לאבחן אותם מהמקרה שלפנינו. בשני פסקי הדין הללו דובר על הסדרי טיעון שאותם התבקש בית הדין לכבד. בשני המקרים (שכזכור באחד מהם לא הוטל עונש הרחקה בפועל ובשני הוטל עונש הרחקה בפועל של סמסטר) סבר בית הדין כי מדובר בעונש "מקל" או "ברך הנמוך". אולם, בשני המקרים החליט בסופו של דבר בית הדין לאמץ את הסדר הטיעון הן בשל מדיניות כללית של כיבוד הסדרי טיעון, והן בשל נסיבות מקלות שאינן מתקיימות במקרה שלפנינו: בעניין ד-2023-14 שעסק באישור מחלה מזויף, התלמידה הציגה אישור זה אך גם אישור מחלה, שהוגש בדיעבד, לפיו היא באמת הייתה חולה במועד הרלוונטי. בעניין ד-2024-15 שעסק בזיוף צו מילואים, הורשעה התלמידה רק בעבירה של התנהגות לא הולמת (ולא בעבירת התרמית לפי סעיף 29.2). למרות זאת, היא הורחקה מהלימודים בפועל לסמסטר (כפי שנפסק במקרה שלנו) ובנוסף היא אכן התנדבה לשירות בצה"ל בתקופה הרלוונטית, אם כי לא דרך שירות מילואים פורמלי. לעומת זאת, במקרה שלנו אין הסדר טעון, ואין טענה כי במועדים הרלוונטיים התקיימו התנאים שבגינם הוצאו האישורים.

6. ביום 10 במרץ 2025 קיימנו ישיבה לשמיעת טענות הצדדים. במהלך הישיבה ביקשנו לשמוע את המערערת, אשר הוסיפה נסיבה אישית חדשה, שלא כאן המקום לפרטה מפאת צנעת הפרט, לפיה יתכן שלדחיית הערעור תהיינה תוצאות קשות יותר מהצפוי על המשך לימודיה. התלבטנו בשאלה אם לאור מידע חדש זה יש לשקול שוב את העונש אשר הוטל על ידי הערכאה הראשונה. בסופו של דבר הגענו למסקנה כי לאור חומרת העבירה, ולאור העובדה שהעונש שהוטל על המערערת נמצא מלכתחילה במרכז המתחם של העונשים בשל עבירות לפי סעיף 29.2, לא יהיה זה נכון שנשנה את העונש שהוטל עליה, גם לאור הנסיבה החדשה שהוצגה בפנינו.

ניתן היום, 13.3.25, בהיעדר הצדדים. יפורסם ללא שם המערערת.

חבר בית הדין

רפאל איטח

יו"ר בית הדין

פרופ' אסף לחובסקי

חברת בית הדין

פרופ' הדס מנדל